

Hallintosääntö / helmikuu 2022

VD/12107/00.01.01.00/2021

RV/S-AP/SV/HY-L

Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset kunnan hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenettelyistä sekä valtuuston toiminnasta kuntalain 90 §:ssä on säädetty yksityiskohtaisesti, mistä kaikista asioista hallintosäännössä on annettava ainakin tarpeelliset määräykset. Hallintosäännön hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Vantaan kaupungin hallintosääntöä on muutettu viimeksi 10.5.2021, jolloin hyväksytty hallintosääntö on tullut voimaan 1.8.2021.

Hallintosäännön muuttamiselle on jälleen tarvetta. Erityisesti tällä kertaa ehdotetaan muutettavaksi konsernijaostoa sekä hankintoja koskevia säännöksiä. Konsernijaoston osalta tehdään muutoksia toimivaltaan, mutta hankintojen osalta muutoksessa on kyse siitä, että eri puolilla hallintosääntöä olevat hankintoja koskevat määräykset kootaan yhteen ja niistä muodostetaan oma luku hallintosääntöön. Tämä helpottaa sen hahmottamista, kenellä on kussakin yksittäisessä hankinta-asiassa päätösvalta. Samalla poistetaan se epäkohta, että hallintosäännössä ei ole lainkaan yleissäännöstä siitä, kenellä on päätösvalta kansallisen kynnysarvon ylittävissä tavarahankinnoissa. Nykyisessä hallintosäännössä on ainoastaan todettu, että hankintajohtajalla on oikeus tehdä yhteishankintoja kaupunginjohtajan vahvistaman listan mukaisesti. Tällä listalla on ollut kaupungin yleisimmin hankkimat tavarat.

Muutosten yksityiskohtaiset perustelut

Kaupunkikulttuuri

Kaupunkikulttuuria koskevan 5 luvun 4 §:ssä on todettu siitä, että kirjastopalvelujohtaja on kunnan kirjastolaitoksen johtava viranhaltija. Kirjastopalvelujen johtajan tilalle on tullut kirjastopalvelujen päällikkö, joka ei ole viranhaltija. Tämän vuoksi lausetta on muutettu. Muutokselle ei ole estettä, koska myös työntekijä, eikä vain viranhaltija, voi toimia kunnan kirjastolaitosta johtavana henkilönä.

Kaupunkiympäristö

Kaupungininsinöörin toimivaltaan 6 luvun 4 §:n 14-kohtaan esitetään lisättäväksi kaupungininsinöörille tai hänen määräämälleen oikeus päättää huleveden viemäröintialueesta.

Voimassa olevan hallintosäännön mukaan kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä päättää kaupungin vesihuollon toiminta-alueesta, josta säädetään vesihuoltolain 8 §:ssä. Vantaan kaupungin alueella vesihuollosta huolehtii Helsingin seudun ympäristöpalvelut (myöhemmin HSY), joka vuosittain esittää Vantaan kaupungille hyväksyttäväksi vesihuollon toiminta-alue-ehdotuksen. Voimassa olevan hallintosäännön luvun 6 § 4 kohdan 14 mukaisesti kaupungininsinööri tai hänen määräämänsä päättää HSY:n vesihuollon toiminta-alue-ehdotuksen hyväksymisestä.

Vesihuollon toiminta-alueen lisäksi HSY esittää vuosittain Vantaan kaupungille hyväksyttäväksi huleveden viemäröintialue-ehdotuksen. Asiassa on kyse vesihuoltolain 17 a §:n mukaisesta päätöksestä, jolla kunta voi vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan päättää, että laitos huolehtii päätöksessä

määritettävällä alueella huleveden viemäroinnistä yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Merkitykseltään kyseessä on vesihuollon toiminta-alueetta vastaava päätös, jota koskevasta päätösvallasta ei kuitenkaan suoraan tällä hetkellä säädetä hallintosäännössä. Huleveden viemärointialueesta päättäminen on tulkittu sisältyneen kaupungininsinöörin luvussa 6 § 4 kohdassa 14 säädettyyn päätösvaltaan, mutta kaupunkiympäristön toimialalla on tunnistettu tarve täsmentää hallintosääntöä tältä osin. Kunnallisen pysäköinninvalvojan toimivaltaa koskevaan 6 luvun 5 §:ään esitetään lisättäväksi kunnalliselle pysäköinninvalvojalle mahdollisuus delegoida toimivaltaansa ajoneuvojen siirtämistä koskevissa asioissa edelleen.

Tällä hetkellä hallintosääntö ei mahdollista kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvallan delegointia. Käytännössä vallitseva tilanne kuitenkin on, että ajoneuvojen siirron tarpeita on mahdotonta ennakoida ja tämän vuoksi pysäköinnintarkastajat jo nykyisellään tekevät arvion siirron tarpeesta niin sanotusti ”kentällä” sekä toimivat siirronvalvojina. Mahdollistamalla kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvallan delegointi, muutetaan hallintosääntö vastaamaan vallitsevaa tilannetta sekä samalla selkeytetään ajoneuvojen siirtoon liittyviä hallinnollisia prosesseja, kun kunnallinen pysäköinninvalvoja voisi valtuuttaa pysäköinnintarkastajat laatimaan ja allekirjoittamaan ajoneuvojen siirtoa koskevat päätökset itsenäisesti.

Päätösvallan delemoimisesta on pyydetty kannanotto Kuntaliitolta, jonka mukaan kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvallan delemoimiselle ei ole juridisia esteitä, pois lukien ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 5 §:n 5 momentissa säädetty poikkeus pelastusteitä koskien. Edellä mainituista syistä johtuen kaupunkiympäristön toimiala pitää perusteltuna, että kunnallisen pysäköinninvalvojan päätösvaltaa koskevaa hallintosäännön kohta päivitetään aiemmin esitetyllä tavalla.

Kaupunginhallitus

Konsernijaoston toimivaltaa koskevan päivityksen yhteydessä kaupungin tytäryhteisöjen omistajapoliittisista linjauksista päättämistä koskeva toimivalta siirrettäisiin kaupunginhallitukselta konsernijaostolle. Kaupunginhallituksen 9 luvun 1 §:n 5 momentin 32 kohdan mukainen toimivalta siirrettäisiin sellaisenaan konsernijaostolle eli kaupunginvaltuusto päättäisi jatkossakin merkittävien konserniyhtiöiden omistajapoliittisista linjauksista. Muina päivitykseen liittyvinä muutoksina kaupunginhallitukselta siirrettäisiin konsernijaostolle toimivalta lausuntojen antamiseen konsernijaoston tehtäväalueella sekä toimivalta osakassopimusten solmimiseen. Konsernijaostolta kaupunginhallitukselle siirrettäisiin toimivalta päättää pääomalainojen sekä niihin rinnastettavan rahoituksen myöntämisestä.

Konsernijaosto

Konsernijaoston toimivaltaa koskevaa hallintosäännön 9 luvun 4 §:n 2 momenttia esitetään päivitettäväksi vastaamaan konsernijaoston tehtäväkuva. Samalla hallintosääntökohtaan esitettävillä muutoksilla pyritään konkretisoimaan ja selventämään toimivaltamääräyksiä siten, että ne olisivat ymmärrettäviä myös ulkopuolisille.

Päivityksessä esitetään poistettavaksi konsernijaoston toimivallasta sellaiset rahoitusta koskevat toimivaltamääräykset, jotka eivät kuulu nykyisen konsernijaoston tehtäväkenttään. Samalla poistettaisiin konsernijaoston toimivalta päättää kaupungin omaisuuden vakuuttamisesta. Vakuutuksia

koskevien hankintojen osalta toimivaltainen taho jatkossa olisi rahoitusjohtaja, jolla jo tällä hetkellä on rinnakkainen toimivalta vakuutuksia koskevissa hankinnoissa.

Lisäksi päivityksessä esitetään konsernijaoston epäselvien toimivaltamääräysten konkretisointeja sekä muutamalta osin kokonaan poistettavaksi toimivaltamääräyksiä, joilla ei ole todellista merkitystä.

Esitetyssä päivityksessä ei muuteta konsernijaoston tehtäväkenttää muilta osin kuin

- siirtämällä osakassopimuksista ja yhteisökohtaisista omistajapoliittisista linjauksista (pois lukien merkittävät yhtiöt) päättäminen konsernijaostolle, ja
- siirtämällä konsernijaostolle oikeus päättää tehtäväalueellaan lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Konsernijaoston toimivaltaa koskevan hallintosääntökohdan päivittäminen edellyttää, että myös kaupunginjohtajan (2 luvun 6:n §:n 3 momentin 2 kohta) ja henkilöstö- ja konsernijohtajan (3 luvun 3 §:n 2 momentin 1 kohta) menettelyohjeiden antamista kiireellisissä tapauksissa koskevien hallintosääntömääräysten sanamuotoja tarkistetaan vastaamaan uutta konsernijaoston toimivaltamääräystä.

Lisäksi konsernijaoston toimivaltaan esitetään lisättäväksi uusi momentti, jonka mukana konsernijaosto ohjaa elinkeino-ohjelman valmistelua ja tekee siitä esityksen kaupunginhallitukselle, edelleen valtuustolle päätettäväksi, seuraa elinkeino-ohjelman toteutumista sekä ohjaa ja seuraa työllisyydenhoitoa. Tämä lisäys perustuu valtuustosopimukseen, jossa on toivottu konsernijaoston toimivallan kehittämistä elinkeino- ja kilpailukykyasioissa.

Konsernijaoston iltakoulu

Koska uusien toimivaltuuksien mukainen elinkeino-ohjelman valmistelun ohjaamisen ja sen toteutumisen seuranta sekä työllisyydenhoidon ohjaaminen ja seuranta luontevimmin voidaan toteuttaa iltakoulussa, konsernijaostolle esitetään omaa iltakoulua, jossa läsnäolo- ja puheoikeus on samoilla luottamushenkilöillä kuin varsinaisessa konsernijaostossa.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunta päättää myös esiopetuksen opiskelijaksi ottamisen perusteista, joten lautakunnan päätösvaltaa 10 luvun 5 §:n 4-kohdassa selkeytetään siten, että kohtaan opiskelijaksi ottamisen perusteista kirjataan myös esiopetus.

Kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan päätösvalasta ehdotetaan poistettavaksi 10 luvun 5 §:n 5-kohta, jonka mukaan lautakunta päättää perusopetuksen oppilaan ottamisesta tai siirtämisestä erityisopetukseen sekä erityisopetuksessa olevan oppilaan siirtämisestä muuhun opetukseen vastoin huoltajan suostumusta. Päätös kohta sisältää perusopetuslain näkökulmasta vanhentunutta terminologiaa kuten erityisopetus.

Perusopetuslain 17 § 3. momentin mukaan ”Ennen erityistä tukea koskevan päätöksen tekemistä opetuksen järjestäjän on kuultava oppilasta ja tämän huoltajaa tai laillista edustajaa siten kuin hallintolain 34 §:ssä säädetään...” Mikäli huoltaja vastustaa erityisen tuen päätöstä, mutta se joudutaan kuitenkin oppilaan edun vaatiessa tekemään, on kyseessä hallintolain 91 §:ssä mainittu hallinnollisen pakon käyttäminen. Päätöstä ei voi tehdä yksittäinen viranhaltija, vaan se on tehtävä toimielimessä. Käytännössä luontevinta on sisällyttää tämä päätösvalta yksilöasioiden jaostolle, jolle muutoinkin kuuluu

yksittäisen oppilaan asioista päättäminen. Tämän vuoksi esitetään, että yksilöjaoston päätösvaltaan 10 luvun 7 §:ään lisätään uusi 4-kohta, jonka mukaan yksilöasioiden jaosto päättää oppilaalle annettavasta erityisestä tuesta vastoin huoltajan suostumusta.

Lopuksi kasvatuksen ja oppimisen lautakunnan päätösvalasta esitetään poistettavaksi myös 10 luvun 5 §:n 11-kohta, jonka mukaan lautakunta päättää perusopetuksen oppimäärän suorittaneille annettavan lisäopetuksen oppilasmäärästä. Kyseinen päätös kohta on käynyt turhaksi, koska oppivelvollisuuslain muutosten myötä perusopetuksen lisäopetus korvautuu tutkintokoulutukseen valmentavalla koulutuksella (TUVA-koulutus) 1.8.2022 alkaen.

Kaupunkikulttuurilautakunta

Kaupunkikulttuurilautakunnan tehtäviin 10 luvun 8 §:n 3 momenttiin esitetään lisättäväksi uusi 8-kohta, joka antaisi kaupunkikulttuurilautakunnalle oikeuden päättää kasvatuksen ja oppimisen toimialan hallinnassa olevien tilojen vapaa-ajan käytön maksujen ja muiden korvausten perusteista. Jo aiemmin on liikuntajohtajalle annettu toimivalta päättää näiden tilojen tilavarauksista silloin, kun tilat eivät ole kasvatuksen ja oppimisen toimialan omassa käytössä.

Hankinnat

Hankintoja koskevat määräykset on siirretty kaikki hallintosäännön 15 lukuun. Tässä yhteydessä hankintatoimivaltuuksiin esitetään muutamaa muutosta.

Hankintajohtajan toimivaltaa on lisätty oikeus päättää niistä kansallisen kynnysarvon ylittävistä tavarahankinnoista, joista ei ole toisin määrätty. Tältä osin on hallintosäännössä ollut aiemmin aukkokohta, mikä on aiheuttanut ongelmia joissain yksittäisissä tavarahankinnoissa, jotka eivät ole sisällytnee kaupunkitasoisiin yhteishankintoihin.

Yhteishankintoja koskevaa määräystä muutetaan siten, että se koskee vain palveluhankintoja, koska hallintojohtajalla on oikeus tehdä tavarahankintoja muutoinkin.

Kolmas muutos koskee vesihuoltoverkoston rakentamiseen liittyviä materiaalihankintoja. Hankintatoimivalta on tähän asti kuulunut kaupungininsinöörille. Koska aikaisemmin hallintosääntö ei ole ollut yksiselitteinen sen suhteen, mikä taho on ollut toimivaltainen päättämään kansallisen kynnysarvon ylittävistä tavarahankinnoista, on vesihuoltoverkoston rakentamiseen liittyvistä materiaalihankinnoista erikseen määrääminen ollut perusteltua. Koska nyt esitetään kansallisen kynnysarvon ylittävistä tavarahankinnoista päättämisen kuuluvan hankintajohtajan toimivaltaan, on perusteltua, että hankintajohtaja päättää myös näistä materiaalihankinnoista ja kaupungininsinöörin toimivalta poistetaan.

Henkilöstö- ja konsernijohtajan päätösvaltaan on lisätty henkilöarviointipalvelujen hankinnat.

Valtuustoryhmät

Valtuustoryhmän muodostamista koskevaan hallintosäännön pykälään 19 luku 2:n § 2. momenttiin esitetään lisäystä, että valtuustoryhmän muodostamista koskevan ilmoituksen voi tehdä myös sähköisesti, jolloin kaikkien valtuustoryhmän jäsenten tulee allekirjoittaa ilmoitus sähköisesti. Muutoksella varaudutaan uuden järjestelmän käyttöönottoon.

Saman pykälän kolmanteen momenttiin esitetään lisäystä, että jos valtuustoryhmän muodostaa vain yksi valtuutettu, kyseisellä valtuustoryhmällä ei katsota olevan valtuustoryhmän puheenjohtajaa. Tämä muutosesitys tehdään sen vuoksi, että valtuustoryhmän puheenjohtajalla on oikeus tiettyihin etuuksiin kuten vuosipalkkioon, joiden maksamista yhden hengen valtuustoryhmän ainoalle jäsenelle ei ole pidettävä perusteltuna. Tämä kohta on aiheuttanut aiemmin tulkintaongelmia.

Kaupunginhallitus 13.12.2021 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle hallintosäännön muuttamista 1.2.2022 lukien oheisen liitteen mukaisesti.

Käsittely:

Kaupunginjohtaja täydensi esitystään siten, että hallintosäännön 24 lukuun, 7 pykälään lisätään tieto kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien läsnäolo- ja puheoikeudesta kaupunginhallituksen jaoston kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Liitteet:

- Hallintosääntö, muutokset näkyvissä, KH 13.12.2021
- Hallintosääntö, puhdas versio, KH 13.12.2021

Täytäntöönpano: Lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi